Verordening rechtspositie Raads- en commissieleden Assen 2026

De raad van de gemeente Assen
gelezen het voorstel van het Presidium van 19 februari 2026,
gelet op de artikelen 95, eerste en tweede lid, 96, eerste en tweede lid, en 97, 98, 99 van de Gemeentewet en de artikelen 3.1.1, vijfde lid, 3.1.3, eerste lid, 3.1.4, eerste lid, 3.1.4a, eerste lid, 3.1.9 eerste lid, 3.3.2, 3.3.3, tweede lid, 3.4.1, eerste lid, en 3.4.2 en 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers;

besluit vast te stellen de volgende verordening: Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Gemeente Assen 2026.

Artikel 1. Toelage raadslid onderzoekscommissie en bijzondere commissie

1. Een raadslid dat lid is van een onderzoekscommissie als bedoeld in artikel 155a, derde lid, van de Gemeentewet wordt voor de duur van de activiteiten van die commissie ten laste van de gemeente een toelage toegekend van 25% van de raadsvergoeding per maand, bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Een raadslid dat lid is van een bijzondere commissie als bedoeld in artikel 3.1.4, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers ontvangt een maandelijks toelage van het maximale bedrag zoals genoemd in artikel 3.1.4, eerst lid, zolang de commissie actief is.
3. Als bijzondere commissie wordt in elk geval aangemerkt:
   a) de accountantscommissie
   b) de werkgeverscommissie
4. In afwijking van art. 3.1.4 tweede lid Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, worden de activiteiten van de commissie zoals genoemd in het derde lid geacht de gehele zittingsperiode van de leden te beslaan.
5. Een raadslid dat (roulerend) voorzitter is van een commissie als bedoeld in artikel 3.1.4a, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, ontvangt een maandelijkse toelage van 100% van het bedrag genoemd in artikel 3.1.4, eerste lid, zolang hij actief is als voorzitter.

Artikel 2. Verhoging vergoeding commissieleden (niet-raadsleden) voor het bijwonen van commissievergaderingen i.v.m. bijzondere deskundigheid of zwaarte taak

Een commissielid dat is benoemd op grond van art 12 van het Reglement van Orde voor de raad van de gemeente Assen 2026 krijgt een verhoogde vergoeding van 200% bovenop de vergoeding van artikel 3.4.1, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Artikel 3. Reis- en verblijfkosten raads- en commissieleden voor reizen binnen de gemeente

1. Krachtens artikel 3.1 het eerste lid onder b van de regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers ontvangen Raadsleden en commissieleden die benoemd zijn op grond van art. 82 gemeentewet een forfaitaire vergoeding voor hun reiskosten binnen de gemeente
2. De vaste vergoeding als bedoeld in lid 1 bedraagt maandelijks tien maal de reisafstand (retour) tussen het huisadres van het raadslid of commissielid en het gemeentehuis, maal het maximumbedrag dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan worden verstrekt.

Artikel 4. Nadere regels niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden

1. Een raads- of commissielid (benoemd op grond van artikel 82 Gemeentewet) dat een vergoeding wil ontvangen in verband met het deelnemen aan niet-partijpolitiek georiënteerde scholing voor de uitvoering van zijn functie, zoals bedoeld in artikel 3.3.3 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, dient daartoe vooraf een gemotiveerd verzoek in bij de griffier.
2. Bij dit verzoek worden documenten (papier of digitaal) met de benodigde inhoudelijke informatie meegestuurd. Ook wordt een kostenspecificatie meegestuurd waaruit blijkt dat de prijs-kwaliteitverhouding van de desbetreffende scholing redelijk is, en dat de kosten ervan niet al op een andere basis kunnen worden betaald.

Artikel 5. Informatie- en communicatievoorzieningen raads- en commissieleden

1. Een raads- of commissielid (benoemd op grond van artikel 82 Gemeentewet) tekent een bruikleenovereenkomst voor de informatie- en communicatievoorzieningen die ter beschikking zijn gesteld. Het gaat hier om informatie- en communicatievoorzieningen zoals bedoeld in artikel 3.3.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Het college stelt het model van de bruikleenovereenkomst vast.
2. Een raads- of commissielid levert uiterlijk 2 weken na beëindiging van zijn functie, de ter beschikking gestelde informatie- en communicatievoorzieningen in bij de gemeente.
3. Overname van de informatie- en communicatievoorzieningen is mogelijk na schoning en tegen vergoeding van de resterende waarde van de voorzieningen in het economisch verkeer.

Artikel 6. Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel

1. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in artikel 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden verder aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in deze verordening, voor zover deze worden gerekend tot een vergoeding, tegemoetkoming of verstrekking als bedoeld in artikel 31a, tweede lid, onderdelen a tot en met h, van de Wet op de Loonbelasting 1964.

Artikel 7. Betaling vaste vergoedingen

Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Regeling decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van de vergoeding van commissieleden, bedoeld in artikel 3.4.1 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers maandelijks plaats op grond van het aantal daadwerkelijk bijgewoonde commissievergaderingen.

Artikel 8. Betaling en declaratie van onkosten

1. Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van kosten die op grond van deze verordening voor vergoeding of tegemoetkoming in aanmerking komen plaats door:
    a. betaling uit gemeentelijke middelen, op basis van een rechtstreeks aan de gemeente toegezonden factuur, of
    b. betaling vooruit uit eigen middelen, of
    c. betaling ten laste van de gemeentelijke creditcard.
2. Een aanvraag om een vergoeding van de onkosten als bedoeld in dit artikel gaat vergezeld van een declaratieformulier en bewijsstukken. Het vereiste om bewijsstukken te overleggen geldt niet wanneer de vergoeding een forfaitair bedrag betreft.
3. Het declaratieformulier en de bewijsstukken worden binnen een kwartaal na factuurdatum of betaling door raads- of commissieleden ingediend bij de griffier.
4. Voor zover van toepassing draagt de gemeente er zorg voor dat de betaling aan raads- of commissieleden binnen 30 dagen na het indienen van de aanvraag wordt overgemaakt.

Artikel 9. Titel en Inwerkingtreding

1. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Gemeente Assen 2026 en treedt in werking met ingang van 1 april 2026.
2. De Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Assen 2019 wordt ingetrokken

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 12 maart 2026

De raad voornoemd,
Voorzitter: M.L.J. Out

Griffier: J. de Jonge

M.L.J. Out

J. Jonge, de

VS

Toelichting Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Assen 2026

ALGEMEEN DEEL

Wettelijke regelingen

In de wet en nadere regelgeving zijn alle van belang zijnde onderwerpen geregeld betreffende de rechtspositie van gemeentelijke politieke ambtsdragers. In de Gemeentewet is aangegeven dat de nadere invulling van de rechtspositie van raads- en commissieleden alsmede de financiële voorzieningen moet worden geregeld bij of krachtens de wet (AMvB en ministeriële regeling). Deze nadere regeling is vastgelegd in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. In de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers zijn de (onkosten)vergoedingen nader uitgewerkt.

Hoofdlijnen gemeentelijke verordening

In deze verordening zijn alleen bepalingen opgenomen inzake de rechtspositie van raadsleden en leden van gemeentelijke commissies zover die niet dwingend geregeld zijn in hogere wet- en regelgeving. De grondslag hiervoor is te vinden in de Gemeentewet en het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers. Bij de laatste moderniserings- en harmoniseringsoperatie (Staatsblad 15 oktober 2018), betreffende de rechtspositiebesluiten voor decentrale politieke ambtsdragers zijn er wederom een aantal bepalingen imperatief in hogere wet- en regelgeving vastgelegd. De overweging hierbij is dat het bestuurlijk wenselijk is om de voorzieningen zoals vergoedingen, tegemoetkomingen en andere rechtspositionele aanspraken voor decentrale politieke ambtsdragers dwingendrechtelijk in hogere wet- en regelgeving vast te leggen om politieke discussies te voorkomen. Dit betekent dat er voor gemeenten minder ruimte is om lokaal bij verordening van wettelijke regelingen af te wijken.

Indien een gemeente besluit om bij verordening voorzieningen voor politieke ambtsdragers te regelen, zijn een aantal regels van belang.

In artikel 99 Gemeentewet is bepaald dat ’buiten hetgeen hun bij of krachtens de wet is toegekend’, de leden van de raad en/of door de raad ingestelde commissies (in de zin van artikel 82, 83 of 84 Gemeentewet) als zodanig geen andere vergoedingen en tegemoetkomingen ten laste van de gemeente ontvangen. Deze verordening vormt een (nadere) uitwerking van de bij of krachtens de wet toegekende vergoedingen en tegemoetkomingen.

De arbeidsverhoudingen en fiscale positie

Raadsleden en commissieleden hebben geen dienstbetrekking bij de gemeente. De gemeente is dus niet de werkgever. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij voor zover het betreft het raadslidmaatschap niet vallen onder de werknemersverzekeringen zoals de Werkloosheidswet (WW), Ziektewet (ZW) en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Omdat er geen sprake is van een dienstbetrekking vallen raads- en commissieleden niet onder de Wet op de loonbelasting 1964 maar worden hun inkomsten belast in de Wet inkomstenbelasting 2001. Wel kunnen raads- en commissieleden opteren voor de loonbelasting als voorheffing door samen met de gemeente te kiezen voor het fictief werknemerschap, het zogenaamde opting-in. Het fictief werknemerschap kan worden aangevraagd met behulp van een opting-in verklaring bij de Belastingdienst. Raadsleden die gezien hun inkomsten in een hoge(re) belastingschijf zitten kunnen dit melden bij de salarisadministratie zodat een hoger tarief wordt ingehouden.

Als de raads- en commissieleden en gemeente niet kiezen voor het fictief werknemerschap, dan geldt dat de onkostenvergoedingen en raadsvergoeding als inkomsten moeten worden verantwoord en mogen de (beroeps)kosten die worden gemaakt worden afgetrokken. Het resultaat zal het raads- of commissielid moeten verantwoorden in de aangifte inkomstenbelasting, onder de post inkomsten uit overige werkzaamheden. De gemeente dient jaarlijks alle betalingen en verstrekkingen voor de raads- en commissieleden die niet als fictief werknemerschap te kwalificeren zijn op grond van deze verordening aan de Belastingdienst door te geven middels een formulier IB-47. Omdat raads- en commissieleden op persoonlijke titel worden gekozen, zijn zij niet aan te merken als (fiscaal) ondernemer. Er hoeft dan ook geen VAR-verklaring / Modelovereenkomst ZZP overgelegd te worden aan de gemeente.

De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is niet van toepassing op raads- en commissieleden.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Binnen de gemeente Assen is er voor gekozen geen gebruik te maken van de mogelijkheid om ten hoogste 20% van de raadsvergoeding bij wijze van presentiegeld uit te betalen.

Daarnaast kent de gemeente Assen thans geen collectieve verzekering voor raadsleden ten aanzien van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Artikel 1. Toelage lid onderzoekscommissie [en bijzondere commissie] voor raadsleden

Artikel 1 regelt de vergoeding aan raadsleden die lid zijn van een commissie die een dermate grote taakverzwaring betekent dat dit redelijkerwijs niet tot het reguliere raadswerk geacht kan worden te behoren. Voor de hoogte van de vergoeding van dergelijke bijzondere commissies wordt aansluiting gezocht bij de dwingendrechtelijk geregelde vergoeding die geldt voor leden van de Rekenkamercommissie en Vertrouwenscommissie (als het de selectieprocedure van een burgemeester betreft).

In dit artikel is vastgelegd dat in elk geval de accountantscommissie en de werkgeverscommissie geacht worden een bijzondere commissie te zijn. Aangezien de taken van de commissie een significante taakverzwaring voor de leden betekenen die gedurende de gehele zittingsperiode geldt, wordt afgeweken van de bepaling dat de burgemeester bepaalt voor welke periode de aanvullende vergoeding geldt.

Op het moment dat er meer commissies als bijzondere commissie worden aangemerkt zal dit worden vastgelegd in de desbetreffende verordening, of leiden tot een aanpassing van deze verordening.

Verder wordt in dit artikel geregeld dat leden van een onderzoekscommissie ex art. 155a Gemeentewet een toelage ontvangen van 25% van de maandelijkse raadsvergoeding. Dit betekent dat als de commissie een volledig jaar actief is de maximaal toegestane vergoeding van 3 volledige raadsvergoedingen wordt toegekend.

Artikel 2. Verhoging vergoeding commissieleden (niet-raadsleden) voor het bijwonen van commissievergaderingen i.v.m. bijzondere deskundigheid of zwaarte taak

De hoogte van de vergoeding voor leden van gemeentelijke commissies, die zijn ingesteld op basis van artikel 82, 83 en 84 van de Gemeentewet zijn imperatief bepaald op een vast bedrag per inwonersklasse voor elke bijgewoonde vergadering van de commissie.

In bepaalde gevallen, zoals bij bijzondere deskundigheid en/of zwaarte van de taak in de commissie, is het mogelijk om een hoger bedrag aan vergoeding per vergadering toe te kennen dan bepaald in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Het kan bijvoorbeeld gaan om een raadscommissie met een bijzondere opdracht die een hogere belasting kent voor één of meerdere commissieleden.

In de vergadersystematiek van de gemeente Assen vervullen plaatsvervangend raadsleden (commissieleden niet zijnde raadslid ex art 82 gemeentewet) een belangrijke rol. Zij hebben toegang tot alle stukken en kunnen hun fractie vertegenwoordigen in elke bijeenkomst van de raad, behalve de besluitvormende vergadering. Op grond van de wet krijgen deze commissieleden alleen een (presentie)vergoeding voor commissievergaderingen ex art 82. In het vergadermodel van de gemeente Assen zijn alleen Consulterende Raadsbijeenkomsten als zodanig gekwalificeerd. Hiervan vinden doorgaans slechts 1 of hooguit twee vergaderingen per maand plaats. (Gemiddeld 1,33 vergaderingen

per maand over de afgelopen jaren). Alle overige bijeenkomsten van de raad, zoals werkbezoeken en informatieavonden komen niet voor vergoeding in aanmerking omdat dit geen formele vergaderingen ex art 82 zijn.

Gezien de vele werkzaamheden die plaatsvervangend raadsleden uitvoeren kan een vergoeding van, op het moment van vaststellen van deze verordening, €133,- per CRB niet gezien worden als reële vergoeding in relatie tot de zwaarte van hun taak. Omgerekend komt dit uit op ongeveer 8% van de raadsvergoeding.

Het normbedrag voor commissieleden niet zijnde raadslid wordt daarom verhoogd met 200%. De totale vergoeding bedraagt daarmee 300% van het normbedrag per vergadering. Omgerekend komt dit uit op ongeveer 24% van de maandelijkse raadsvergoeding. De verhouding tussen de beloning van commissieleden niet zijnde raadslid en raadsleden wordt daarmee meer in balans gebracht.

Artikel 3 Reis- en verblijfkosten raads- en commissieleden voor reizen binnen de gemeente

In dit artikel wordt vastgelegd dat raadsleden en plaatsvervangend raadsleden (commissieleden niet zijnde raadslid ex art. 82 gemeentewet) een vaste reiskostenvergoeding krijgen voor reizen binnen de gemeente. Hiermee wordt recht gedaan aan de geest van het Rechtspositiebesluit dat reiskosten die raads- en commissieleden binnen de gemeentegrenzen maken voor vergoeding in aanmerking dienen te komen, maar wordt voorkomen dat een reiskostendeclaratie-systematiek moet worden opgetuigd.

Als basis is genomen dat er minimaal één keer per week een raadsavond plaatsvindt, raads- en commissieleden daarnaast reiskosten maken voor werkbezoeken, fractievergaderingen en andere gemeenteraad-gerelateerde activiteiten. Daarmee wordt een vergoeding, gebaseerd op tien vergaderingen per maand reëel geacht. Daarnaast zal geen aanvullende reiskostenvergoeding worden toegekend als raads- en commissieleden extra reiskosten binnen de gemeente maken omdat incidenteel op locatie vergaderd wordt.

Voor commissieleden die benoemd zijn op een andere grondslag dan art. 82 Gemeentewet geldt de regeling in het Rechtspositiebesluit en wordt geen vaste reiskostenvergoeding verstrekt.

Artikel 4. Nadere regels niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden

Voor raads- en commissieleden is expliciet bepaald dat de kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde functionele scholing, zoals deelname aan congressen en opleidingen, ten laste kunnen worden gebracht van de gemeente. Partijpolitieke scholing komt niet voor vergoeding door de gemeente in aanmerking. De inhoud van de scholing is bepalend of deze al dan niet partijpolitiek georiënteerd is. Wanneer scholing verzorgd wordt door een politieke partij betekent dat niet automatisch dat die scholing partijpolitiek georiënteerd is.

Om in aanmerking te komen voor vergoeding van de scholingskosten, moet gemotiveerd worden dat het gaat om functiegerichte scholing. Scholing is functiegericht als zij beoogt de voor de functie benodigde vakkennis en vaardigheden te verwerven dan wel actueel te houden. Scholing is partijpolitiek georiënteerd als zij geheel of gedeeltelijk tot doel heeft betrokkene op te leiden in het gedachtegoed van de desbetreffende partij.

Overigens kan de gemeente ook zelf dit soort scholing (laten) verzorgen. Ook die lasten komen ten laste van de gemeente.

Artikel 5. Informatie- en communicatievoorzieningen

Het college van burgemeester en wethouders stelt ten laste van de gemeente aan een raadslid, wethouder of de burgemeester voor de duur van de uitoefening van zijn functie de noodzakelijke informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking. Ook commissieleden die benoemd zijn op grond van artikel 82 gemeentewet kunnen aanspraak maken op ICT-middelen op grond van art. 3.4.4 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Onder informatie- en communicatievoorzieningen wordt verstaan een computer en de daarbij behorende (internet)abonnementen. Er mag slechts één computer verstrekt worden. Verstrekking vindt plaats op basis van een bruikleenovereenkomst. Een computer is een desktop, laptop, tablet- of minicomputer. Een smartphone is niet te kwalificeren als computer. Alle raadsleden ontvangen hetzelfde device, hierin wordt in verband met beheer en beveiliging niet per individu gedifferentieerd.

Artikel 6. Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel

In het kader van de werkkostenregeling op grond van artikel 31 Wet op de Loonbelasting 1964 zijn een aantal vergoedingen in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de verordening aangewezen als eindheffingsbestanddeel. De gemeente draagt in dat geval de loonbelasting, waardoor de vergoeding belastingvrij (netto) aan de politieke ambtsdrager kan worden overgemaakt. Anders worden deze door de Belastingdienst als loon gezien en moet hierover bij de politieke ambtsdragers loonbelasting worden ingehouden. In het kader van de werkkostenregeling kan in de financiële administratie worden aangegeven of een verstrekking of vergoeding onder de gerichte vrijstellingen, intermediaire kosten of onder de nihil-waarderingen valt.

Gemeenten mogen daarnaast een verstrekking of vergoeding in de vrije ruimte - tot 1,2% fiscale loonsom - onderbrengen zonder fiscale consequenties. Indien de grens van 1,2% wordt overschreden, zal de gemeente 80% eindheffing moeten betalen.

Artikel 7. Betaling vaste vergoedingen & artikel 8 Betaling en declaratie van onkosten

Het Rechtspositiebesluit en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers regelen wanneer de vergoedingen en onkosten betaald moeten worden aan raads- en commissieleden. Daar waar geen expliciete termijn is genoemd, kunnen deze artikelen uitkomst bieden. De betaling van onkosten kan worden voorgeschoten uit eigen middelen en later gedeclareerd worden of de factuur wordt rechtstreeks naar de gemeente verstuurd. Hierbij gaat de voorkeur uit naar rechtstreekse facturering bij de gemeente. Raads- en commissieleden declareren hun onkosten bij de griffier.